

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/82/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722200425
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3722200425.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E., F. XXXX/XX, 2/ A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. H. I. XX, 3/ J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. K. M., N. 509, 4/ L. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. O., P., Q., Q. I. XXXX/X, 5/ R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. K. M., N. XXX, 6/ M. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. K. XXX, 7/ M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. L. XX, žalobcovia 1/ - 7/ zastúpení Mgr. Zdenkou Záhorákovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, L. Novomeského 2667/4, IČO: 37 383 663, proti žalovaným 1/ A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., S. T. XXXX/XX a 2/ U. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. K. M., C. XXX, zastúpeným Advokát Ivor, s.r.o., IČO: 44 578 946, so sídlom v Púchove, Mojmírova 1161/6, o neplatnosť darovacej zmluvy, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 25. júna 2025, č.k. PB-3C/6/2022-232, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovaným 1/ a 2/ **p r i z n á v a** voči žalobcom 1/ - 7/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 25. júna 2025, č.k. PB-3C/6/2022 – 232 súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 20.09.2021, ktorú uzavreli M. M., O. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX (ďalej len „poručiteľka“) ako daryňa a žalovaná 1/ v časti prevodu podielov na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v k. ú. L. K. M., obec L. K. M., evidovaných na LV č. XXXX - parcela reg. „E“ parc. č. 3311 - trvalý trávny porast o výmere 8937 m2, parc. č. 3756 - trvalý trávny porast o výmere 1717 m2 pod B 14 v podiele 10/48, na LV č. XXXX - parcela reg. „E“ parc. č. 3757 - lesný pozemok o výmere 8597 m2 pod B 15 v podiele 10/48, na LV č. XXXX - parcela reg. „E“ parc. č. 3470 - trvalý trávny porast o výmere 563 m2, parc. č. 3628 - orná pôda o výmere 12572 m2 pod B 12 v podiele 1/6, na LV č. XXXX - rodinný dom č. s. XXX na pozemku parcele reg. „C“ parc. č. 3603 pod B 6 v podiele 1/10, na LV č. XXXX - parcela reg. „C“ parc. č. 3603 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 650 m2 pod B 7 v podiele 1/10, na LV č. XXXX - parcela reg. „C“ parc. č. 3581/1 - orná pôda o výmere 1260 m2, č. 3581/2 - ostatná plocha o výmere 168 m2, pod B 09 v podiele 1/6, na LV č. XXXX - parcela reg. „E“ - parc. č. 3609/1 - orná pôda o výmere 5729 m2 pod B6 v podiele 1/6, na LV č. XXXX - pozemok reg. „C“ - parc. č. 3583 - trvalý trávny porast o výmere 592 m2, parcela reg. „E“ - parc. č. 3626 - orná pôda o výmere 2381 m2, č. 3662 - orná pôda o výmere 1012 m2 pod B 11 v podiele 6/12, na LV č. XXXX - parcela reg. „C“ - parc. č. 3607/1- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 337 m2, parc. č. 3608/1 - záhrada o výmere 182 m2 pod B 10 v podiele 1/30 a na LV č. XXXX - parcela reg. „C“ - parc. č. 3310 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 873 m2 pod B 36 v podiele 7/1440 . O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ - 7/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ - 7/ povinní zaplatiť právnomu zástupcovi žalovaných 1/ a 2/ do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá vyšší súdny úradník. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia

1/-7/ žiadajú určiť neplatnosť darovacej zmluvy zo dňa 20.09.2021 v časti, ktorou poručiiteľka previedla svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam k. ú. L. K. M., ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú aj žalobcovia 1/ - 3/ dôvodiac, že bolo porušené predkupné právo. Uviedol, že sa v prvom rade zaoberal procesnou prípustnosťou žaloby žalobcov 1/ - 7/ o určenie neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 20.09.2021. K námietke žalovaných o neaplikovateľnosti § 140 na danú situáciu z dôvodu uzavretej bezodplatnej darovacej zmluvy uviedol, že zákonodarca nešpecifikoval, že ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka sa týka len odplatných prevodov. Systematickým, gramatickým a logickým výkladom ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka preto je treba dospieť k záveru, že pod pojmom „prevod spoluvlastníckeho podielu“ je potrebné rozumieť tak odplatný, ako aj bezodplatný prevod. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/102/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 58/2005, sp. zn. 8Cdo/208/2019 zo dňa 28.09.2021 a rozhodnutia krajských súdov. Súd prvej inštancie uviedol, že žaloba o určenie neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva je procesne prípustná len vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu, a poukazoval na ustanovenia § 40a a § 140 Občianskeho zákonníka ako relevantnú právnu normu. Súd prvej inštancie konštatoval, že aktívnu vecnú legitímáciu má len ten podielový spoluvlastník, ktorému svedčí predmetné právo, teda v tomto prípade účasť na vlastníctve nehnuteľností súvisiacich so žalobou. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa 1/ je podielovou spoluvlastníčkou všetkých nehnuteľností uvedených v žalobe a tým pádom je procesne prípustná a aktívne vecne legitímovaná v celom rozsahu. Naproti tomu súd prvej inštancie poukazoval, že žalobcovia 2/ a 3/ sú podielovými spoluvlastníkmi len v niektorých nehnuteľnostiach, len v tejto časti - o určenie neplatnosti darovacej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľností evidovaných na č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX, k. ú. L. K. M. sú žalobcovia 2/ a 3/ aktívne vecne legitímovaní. Žalobcovia 4/ - 7/ nemajú aktívnu vecnú legitímáciu vôbec, keďže nie sú spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností. Z obsahu spisu je zrejmé, že darovaciu zmluvu uzatvorila poručiiteľka (darksyňa), ktorá však zomrela pred podaním žaloby, a žalovaná 1/ (obdarovaná). Právnymi nástupcami po poručiiteľke sú žalobcovia 1/ - 7/ a žalovaná 2/, ako to vyplýva z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 14D/292/2021-107 zo dňa 14.06.2022. Súd prvej inštancie zdôraznil, že je nevyhnutné si uvedomiť, že pokiaľ žalobu žalobcov 4/ - 7/ zamietol, rovnako tak aj v časti žalobu žalobcov 2/ a 3/, v prípade vyhovenia žalobe žalobkyne 1/, resp. časti žaloby žalobcov 2/ a 3/ by sa na ostatných žalobcov nevzťahoval výrok rozsudku o určení neplatnosti darovacej zmluvy (§ 228 CSP). Žalobe žalobcov 1/ - 3/ tak nie je možné vyhovieť, pretože taký určovací výrok súdu by sa vzťahoval len na niektorých účastníkov, resp. právnych nástupcov účastníkov darovacej zmluvy zo dňa 20.09.2021 (len na žalobkyňu 1/, resp. žalobcov 1/ - 3/, žalovaných 1/ ako obdarovaných a žalovaných 2/ ako jednu z ôsmich právnych nástupcov darkyne - poručiiteľky). Výrok rozsudku by sa nevzťahoval na žalobcov 4/ - 7/, resp. 2/ - 7/ ako ďalších právnych nástupcov darkyne - poručiiteľky. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že vzhľadom na zamietnutie žaloby žalobcov 2/ - 7/ nie je splnená účasť všetkých subjektov právneho vzťahu v spore, čo je podmienkou úspešnosti žaloby, nakoľko je s ňou spojená záväznosť určovacieho výroku. Nesplnenie podmienky účasti všetkých subjektov právneho vzťahu je v zmysle § 78 ods. 2 CSP dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite, preto z tohto dôvodu súd v súlade s § 78 ods. 2 CSP zamietol aj žalobu žalobkyne 1/, resp. vo zvyšnej časti žalobu žalobcov 2/ a 3/. Súd prvej inštancie nakoniec uviedol, že žalovaným priznáva na základe § 255 ods. 1 CSP náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže boli v spore úspešní. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.12.2022 sp. zn. 4Cdo/262/2020. Len pre úplnosť uviedol, že podmienka núteného spoločenstva podľa

§ 78 CSP by bola splnená, ak by tí žalobcovia, vo vzťahu ku ktorým súd konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie v súdenom spore, vystupovali na strane žalovaných, aj keď so žalobou súhlasia; v prípade vyhovenia žalobe by sa tak na nich vzťahoval výrok rozsudku o určení neplatnosti darovacej zmluvy. Vo veci citoval zákonné ustanovenia § 140, § 40 a Občianskeho zákonníka, § 137 písm. d), § 78 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovie, resp. aby rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pričom žiadali tiež náhradu trov konania. Namietali nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Žalobcovia vo svojom odvolaní uviedli, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil stranám sporu uplatniť ich práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobcovia namietali, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov, pričom zistený skutkový stav neobstojí, pretože existujú ďalšie prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené. Žalobcovia vytýkali, že rozhodnutie

súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia argumentovali, že všetci účastníci darovacej zmluvy alebo ich právni nástupcovia musia byť stranami sporu o neplatnosť právneho úkonu. Konštatovali, že vecná legitímácia na strane žalobcov aj žalovaných je daná, pričom požiadavka účasti všetkých účastníkov právneho úkonu, resp. ich právnych nástupcov v konaní o neplatnosť právneho úkonu je splnená. Namietali tiež, že súd nepostupoval správne podľa § 129 CSP, keď včas nevyzval žalobcov na odstránenie väd návrhu, hoci mal podľa obsahu žaloby preveriť skutočný právny vzťah strán sporu. Žalobcovia uviedli, že obdarovaná osoba nepreukázala blízky vzťah k daryni, nestarala sa o ňu pred uzatvorením darovacej zmluvy, jej záujem bol len osobný, týkajúci sa pozemku pri vlastnej chate. Vytýkali, že nie je pravda, že pozemky boli darované jedinej príbuznej, ktorá sa o daryňu aj o pozemky intenzívne starala. Konštatovali, že súd prvej inštancie mal v zmysle materiálnej zásady zvážiť skutočný obsah žaloby, a to aj v prípade nedostatkov petitu.

3. Žalovaní vo svojom vyjadrení navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Namietali, že odvolanie žalobcov je absolútne nedôvodné a nenapĺňa žiadny zo zákonných dôvodov podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom argumenty žalobcov nesúvisia s meritom veci a žalobcovia účelovo odkazujú na judikatúru, ktorá na daný spor nie je aplikovateľná. Žalovaní vytýkali žalobcom chybnú určenú aktívnu vecnú legitímáciu v konaní – konkrétne viacerí žalobcovia neboli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v čase uzatvorenia darovacej zmluvy, takže nemali právo domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu. Žalovaní argumentovali, že súd správne zamietol žalobu všetkých žalobcov práve pre nedostatok legitímácie, a túto vadu nebolo možné ex post napraviť ani postupom súdu, ani zo strany sporových strán. Žalovaní uviedli, že podmienka núteného spoločenstva podľa § 78 CSP by bola splnená iba vtedy, ak by osoby, ku ktorým súd konštatoval nedostatok legitímácie, vystupovali na strane žalovaných, pričom v takom prípade by sa ich právne postavenie posudzovalo inak. Žalovaní zdôraznili, že súd je povinný skúmať vecnú legitímáciu vždy, aj bez návrhu strán, a jej nedostatok je vždy dôvodom na zamietnutie žaloby. Žalovaní uviedli, že žalovaná 1/ v konaní dostatočne preukázala blízky vzťah k daryni, o konkrétnych skutkových okolnostiach nebolo pochyb a tento vzťah bol hlavným dôvodom, prečo boli nehnuteľnosti darované práve jej; tieto skutočnosti potvrdzujú aj svedkovia navrhnutí žalovanými a dokonca aj v rozpore svedčiaci svedkovia žalobcov.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením sporu, ako vykonal súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal právne posúdenie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 31.03.2025 č. k. 27Co/28/2025-221, ktorým odvolací súd zrušil predchádzajúci žalobe vyhovujúci rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 24.05.2023 č. k. 3C/6/2022-137 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom bol súd prvej inštancie viazaný názorom odvolacieho súdu, ktorú viazanosť súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rešpektoval.

6. V tejto súvislosti sa odvolací súd vyjadruje k vyjadreniu žalovaných k odvolaniu, že žaloba mala byť odvolacím súdom zamietnutá a vec sa nemala vrátiť na prvostupňový súd. Odvolací súd uvádza, že dôvod zrušenia predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie bol jasne uvedený v ods. 11 a 12 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu ako dôvod podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., teda, pretože postupom súdu prvej inštancie bolo porušené právo strany na spravodlivý proces, a to z dôvodu nedostatočného a nepreskúmateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nevysvetlil, ako rozhodol o žalobe žalobcov 3/ - 7/, respektíve či a z akých dôvodov vyhovel aj ich žalobe, a či aj ich žalobu považuje za procesne prípustnú vzhľadom na výrok, ktorým určil neplatnosť darovacej zmluvy, avšak podľa odôvodnenia tak rozhodol len o žalobe žalobkyní 1/ a 2/.

7. V tejto súvislosti odvolací súd poukazoval na problematiku otázku vecnej legitímácie, predovšetkým rozlišovania vecnej legitímácie aktívnej (na strane žalobcu) a pasívnej (na strane žalovaného), ktorú určujú predpisy hmotného práva. V danom prípade vzhľadom na predmet konania je rozhodným hmotným právom § 40a upravujúci relatívnu neplatnosť právnych úkonov a § 140 Občianskeho

zákonníka upravující zákonné predkupné právo podielových spoluvlastníkov pri prevode ich podielu na spoločnej veci. Rozhodujúce pravidlo pre rozlíšenie a posúdenie aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie v tomto konaní je upravené v citovanom § 40a druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil.

8. Ako už odvolací súd uviedol v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, v danom prípade žalobcovia 4/ - 7/ uplatňujú nárok na určenie neplatnosti darovacej zmluvy (žalujú), teda dovolávajú sa neplatnosti darovacej zmluvy, hoci do konania pristúpili nie z dôvodu ich podielového spoluvlastníctva a s tým spojeného predkupného práva v čase uzavretia spornej darovacej zmluvy, ktoré malo byť napádanou darovacou zmluvou porušené (žalobca 3/, ktorý tiež do konania pristúpil na základe návrhu žalobkýň 1/ a 2/, je podielovým spoluvlastníkom niektorých z dotknutých nehnuteľností), ale z dôvodu, že sú dedičmi (účastníkmi dedičského konania) po účastníkovi napádannej darovacej zmluvy - daryni M. M., ktorá jej uzavretím porušila, respektíve mala porušiť predkupné právo podielových spoluvlastníkov žalobcov 1/, 2/ a 3/ v čase uzavretia zmluvy, sú teda subjektmi sporu na základe § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje univerzálnu sukcesiu v prípade smrti fyzickej osoby, čo bolo preukázané uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 14.06.2022 č. k. 14D 292/2021 - 107. Uvedené vyplýva tak z návrhu žalobkýň 1/ a 2/ na pristúpenie označených subjektov do konania na strane žalobcov zo dňa 21.09.2022, ako aj z uznesenia súdu prvej inštancie o tomto návrhu zo dňa 28.09.2022 č.k 3C/6/2022 – 77 ako následku poskytnutého predbežného právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie na prvom pojednávaní (dňa 23.08.2022). V danom prípade pristupuje okolnosť núteného procesného spoločenstva podľa § 78 CSP jednak všetkých účastníkov zmluvy v konaní o neplatnosť zmluvy v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2002 a jednak dedičov účastníka zmluvy (účastníkov dedičského konania po účastníkovi zmluvy). Na uvedené subjekty vrátane žalobcov 2/ a 3/ ohľadom časti nehnuteľností, v ktorých nie sú podielovým spoluvlastníkom, prešli smrťou M. M. práva a povinnosti zomrelej, inak povedané uvedené subjekty smrťou M. M. vstúpili do práv a povinností zomrelej daryne ako účastníčky darovacej zmluvy, ktorej neplatnosť je predmetom konania, vrátane povinnosti byť viazaný darovacou zmluvou a znášať následky porušenia predkupného práva zo strany ich právnej predchodkyne, ktorá previedla svoje spoluvlastnícke podiely na žalovanú 1/. Daryňa M. M. ako účastník dotknutej darovacej zmluvy, ktorý jej neplatnosť sám spôsobil, nemala právo dovolávať sa neplatnosti tejto zmluvy a teda nemala aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore. Rovnako to platí pre jej právnych nástupcov, dedičov - žalobcov 4/ - 7/ a žalobcov 2/ a 3/ ohľadne nehnuteľností, ktorých nie sú podielovými spoluvlastníkmi čase uzavretia darovacej zmluvy. Napokon uvedené podporuje aj tvrdenie odvolateľov v odvolaní, keď uvádzajú, cit.: „Ak darca zomrie po podpísaní darovacej zmluvy, ale ešte pred zápisom do katastra nehnuteľností, t. j. pred povolením vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, zmluva zostáva platná a dedičia sú viazaní prejavom vôle darcu. Nehnuteľnosť v čase smrti darcu patrí do dedičstva, ale dedičia sú povinní rešpektovať platnú darovaciu zmluvu, povoliť vklad do katastra nehnuteľností na základe tejto darovacej zmluvy a vklad do katastra bude vykonaný na základe tejto zmluvy.“ Žalobcovia 4/ - 7/ sú tak ako dedičia po daryni, ktorá napádanú zmluvu uzavrela, nositeľmi povinnosti, o ktorú v konaní ide, a nie práva, o ktoré v konaní ide.

9. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nedávne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2025 sp.zn. 4Cdo/80/2024 (odvolací súd na okraj poznamenáva, že ide o rozhodnutie, ktoré pochádza z tej istej veci ako súdom prvej inštancie v odôvodnení spomínané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.12.2022 sp. zn. 4Cdo/262/2020), v ktorom odvolací súd dospel k rovnakým záverom, ako skonštatoval odvolací súd v tejto veci už v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Dovolací súd v citovanom rozhodnutí poznamenal, že cit.: „pri domáhaní sa relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva musia byť aktéri neplatného právneho úkonu v žalobe označení na žalovanej strane. Nie je prípustné, aby ten, ktorý relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy spôsobil, sa ako žalobca domáhal jej neplatnosti. Ak žalobca 1/ porušil povinnosť zaviazaného spoluvlastníka (§ 140 OZ), táto mu nemôže byť na prospech a na úkor toho účastníka zmluvného vzťahu, ktorý svoje zmluvné povinnosti neporušil (žalovaný 1/). Uvedená zásada je v našom právnom poriadku vyjadrená v ustanovení § 40a druhá veta OZ, podľa ktorého neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. Dovolat' sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je oprávnená osoba, ktorá je napadnuteľným právny úkonom dotknutá na jej právach, a nie ten, kto neplatnosť sám spôsobil alebo vyvolal. Ide o prejav jednej zo zásad občianskeho práva, podľa ktorej sa nie je možné dovolávať vlastnej nepoctivosti (nemo auditor propriam turpitudinem allegans). Právny poriadok sa prelína nepísaná súkromnoprávna zásada, že nikto nemôže

ťažiť z vlastného protiprávneho konania, resp. že nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti (nemo turpitudinem suam allegare potest), ktorá platí ako jedna zo základných právnych zásad už od dôb rímskeho práva. Aplikácia tejto zásady na daný prípad znamená, že žalobca 1/ nemôže ťažiť z vlastného nepoctivého správania a ako predávajúci spoluvlastníckeho podielu, ktorý porušil predkupné právo opomenutých spoluvlastníčok, sa nemôže domáhať určenia neplatnosti právneho úkonu, ktorú spôsobil sám svojím protiprávnym konaním. Odvolací súd mal preto z týchto dôvodov žalobu žalobcu 1/ zamietnuť. Účastníkmi konania z napadnutého neplatného právneho úkonu sú v obdobných prípadoch na žalobcovej strane opomenutí spoluvlastníci (oprávnené z predkupného práva) a na strane žalovaných účastníci kúpnej zmluvy; na strane pasívne vecne legitimovaných osôb (predávajúci, kupujúci) pôjde o nerozlučné procesné spoločenstvo. Odvolací súd tak mal zamietnuť aj žalobu žalobkyň 2/, 3/, nakoľko ich žaloba smeruje len proti jednému z účastníkov kúpnej zmluvy.“

10. Žaloba žalobcov 4/ - 7/ a žaloba žalobcov 2/ a 3/, pokiaľ ide o nehnuteľnosti, ktorých neboli podielovými spoluvlastníkmi v čase uzavretia darovacej zmluvy, bola správne zamietnutá z dôvodu nedostatku ich aktívnej vecnej legitímácie vyplývajúcej z § 40a druhá veta Občianskeho zákonníka z dôvodu uplatnenia zásady nemožnosti dovolať sa vlastnej nepoctivosti. Žaloba žalobkyne 1/ a žaloba žalobcov 2/ a 3/, pokiaľ ide o nehnuteľnosti, ktorých boli podielovými spoluvlastníkmi v čase uzavretia darovacej zmluvy, bola správne zamietnutá z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, nakoľko ich žaloba smeruje len proti jednému z účastníkov darovacej zmluvy (obdarovanej) a len proti jednému z dedičov (účastníkov dedičského konania) druhého účastníka zmluvy (zomrelej darykyne), hoci darykyňa ako poručiiteľka zanechala viac dedičov, ktorí sa nezúčastnili daného sporového konania na strane žalovaných ako nútení spoločníci (viď rozhodnutie SJ 70/2004).

11. Odvolací súd zároveň poukazuje na nepravdivosť námietky žalobcov v odvolaní, ktorí vytýkali súdu prvej inštancie, že nenariadil predbežné prejednanie sporu, respektíve v rámci pojednávania nevysslovil predbežné právne posúdenie. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.08.2022 (prvé pojednávanie vo veci) vyplýva opak, a to, že súd prvej inštancie na pojednávaní za prítomnosti zástupkyne žalobcov vykonal predbežné právne posúdenie sporu, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2002, v zmysle ktorého v konaní o neplatnosť zmluvy musia byť účastníkmi, respektíve stranami sporu všetci, ktorí túto zmluvu uzatvorili, prípadne ich právni nástupcovia, načo zástupkyňa reagovala tým, že žalobu upraví a zároveň za rozhodný označil § 40a Občianskeho zákonníka. Preto daná odvolacia námietka ako nepravdivá neobstoí.

12. Nesprávna je aj s touto námietkou súvisiaca námietka žalobcov, že súd bol povinný poučiť ich o vadách podanej žaloby a vyzvať ich, aby ich v určenej lehote odstránili, pričom za vadu žaloby označili nesprávne naformulovaný petit. V danej veci „vadou“ správne nedostatkom žaloby, ktorý viedol k jej zamietnutiu, nebol nesprávne naformulovaný petit, ale nesprávne určenie subjektov na strane žalobcov a na strane žalovaných žalobcami, t.j. otázka aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. Povinnosťou súdu však nie je a ani nesmie byť poučenie o tom, koho má žalobca žalovať, pretože ide o poučenie o hmotnom práve. V tomto odvolací súd súhlasí s poukazom žalovaných na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisová značka 3Cdo/197/2010, podľa ktorého cit.: „... otázka vecnej legitímácie vyplýva z hmotného práva. Nesprávne určenie okruhu účastníkov (teraz strán sporu – pozn. odvolacieho súdu) v sporovom konaní nemôže súd odstrániť ex offa a nemôže o tomto nedostatku žalobcu poučiť v zmysle § 5 O.s.p. (teraz § 160 CSP). Neposkytnutím poučenia v tomto prípade nedochádza k odňatiu možnosti pred súdom konať, lebo súd je povinný poskytnúť účastníkovi (teraz strane sporu - poznámka odvolacieho súdu) iba poučenie o jeho procesných právach. Poučenie o vecnej legitímácii by bolo poučením o tom, kto má byť podľa hmotného práva účastníkom konania (stranou sporu); také poučenie by ale presiahlo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania (teraz strán sporu).“ Naviac v prípade zastúpenia advokátom, ako tomu bolo v tomto prípade u žalobcov, nemá súd povinnosť v zmysle § 160 ods. 3 písm. b) CSP poskytovať poučenie stranám ani o ich procesných právach a povinnostiach. Uvedená odvolacia námietka ako nesprávna preto taktiež neobstoí.

13. Žalobcami uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

14. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

15. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie / v napadnutom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalované 1/ a 2/ boli v odvolacom konaní úspešné, a preto kým v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).